

Elevi cu dificultăți de învățare

Probleme de citire (Pronunție greșită)

Probleme de citire (Pronunție greșită)

Tipuri de recomandări la nivel de clasă (accent pe metodele instructionale)

- 1. Dezvoltați conștientizarea fonemică a elevilor.** Utilizați ștergerea fonemului, care se referă la ce cuvânt ar rămâne dacă se elimină un sunet, de exemplu, în cazul în care sunetul /p/ a fost luat din cuvântul „parc”. Un alt mod este potrivirea cuvânt-la-cuvânt: Cuvintele „pat” și „plic” încep cu același sunet? Un exemplu din limba greacă este: Cuvintele „μάτι” și „μαχαίρι” încep cu același sunet? Acest lucru ar putea fi făcut ca un joc în care puteți folosi imagini tipărite și să le cereți elevilor să clasifice imaginile în funcție de primul sunet al cuvântului. Numărarea fonemelor dezvoltă, de asemenea conștientizarea fonemică, de exemplu: Câte sunete auziți în cuvântul „tort”? (exemplul cuvântului grecesc: λεμόνι, γάτα). Cereți elevilor să identifice cuvântul în plus, de exemplu, ce cuvânt începe cu un sunet diferit: bec, dar, bob, bancă? (exemplul cuvântului grecesc: βροχή, βόλτα, δράκος, βγαίνω).
- 2. Predați fiecare relație literă-fonem în mod explicit.** De exemplu, demonstrați elevilor litera m și spuneți: „această literă este /mmm/”. Practicați noul fonem și alte foneme care le-au fost deja predate timp de cinci minute în fiecare zi.
- 3. Predați relațiile literă-fonem frecvente și foarte regulate în mod sistematic.** De exemplu, în cazul în care primele trei relații literă-fonem pe care elevii le învață sunt /e/, /b/, /c/ singurul cuvânt real pe care elevii îl pot citi este „bec”. Dar, în cazul în care primele trei relații litere-fonem sunt /r/, /a/, /s/, elevii pot citi „ras”, „ars”, „sar”. (exemplul cuvântului grecesc: α/π/ι/τ elevii pot citi πατί/ πίτα/πατάτα).
- 4. Utilizați povestiri interesante pentru a dezvolta înțelegerea limbajului.** Ar trebui să predați strategii de înțelegere și vocabular nou, folosind povești prezentate oral. Citiți aceste povești elevilor și discutați semnificația lor cu ei.
- 5. Arătați exact elevilor cum să pronunțe pe litere cuvintele.** Învățați elevii cum să se combine sunetele în cuvinte. Arătați-le cum să miște de la stânga la dreapta prin ortografie pe măsură ce spun pe litere fiecare cuvânt. Nu uitați să practicați amestecarea cuvintelor compuse numai pentru relațiile literă-fonem pe care elevii le-au învățat.
- 6. Practicați citirea cu voce tare.** Cereți elevilor să citească cu voce tare în primul rând 1:1 (individual), în cazul în care acest lucru este posibil, pentru a asigura o consolidare verbală și pentru a-l face pe elev să se simtă mai în largul lui să citească cu voce tare în prezența altora. În cazul în care elevul pare că se simte incomfortabil să citească în fața colegilor lui/ei, încercați să îi prezentați treptat acest concept (de exemplu, inițial prin gruparea elevului cu un coleg cu care el/ea se simte confortabil să lucreze, apoi în grupuri mai mici și în cele din urmă, în fața întregii clase). Nu le cereți elevilor să citească cu voce tare, decât dacă se simt în stare să facă acest lucru. Lăsați timp suficient elevilor să citească cuvintele / informațiile prezentate pe tablă. Evitați să faceți reprogramări bruște sau să citiți modificări de sarcini. Nu vă așteptați ca ei să învețe șiruri de fapte pe de rost, de exemplu, tabla înmulțirii doar citindu-le cu voce tare de multe ori.

Sursa: Heward, W. L. (2013). Exceptional children: An introduction to special education. Pearson College Div.

Tipuri de recomandări la nivel de clasă (accent pe metodele instructive)

Adaptări curriculare

1. **Faceți adaptări specifice materialului dat acestor elevi.** De exemplu:
  - Folosiți un font Sans Serif simplu, distanțat în mod egal, cum ar fi Arial sau Comic Sans;
  - Folosiți hârtie crem sau în culori ușor pastelate în loc de cea albă pentru a imprima activitățile date elevilor (Hall, Meyer and Rose, 2012).
2. **Faceți adaptări curriculare în termeni de diferențiere a sarcinii.** Asigurați-vă că îi informați pe profesori să efectueze adaptările necesare pentru sarcinile pe baza obiectivelor de învățare individuale în curriculum și ca răspuns la diferitele nevoi de învățare ale elevilor și gravitatea cazului (Hall, Meyer and Rose, 2012).
3. **Faceți adaptări curriculare în termeni de resurse.** Dacă este posibil, dotați sălile de clasă în care există elevi care prezintă dificultăți de învățare specifice, cu materiale diferite și adaptate și tehnologii avansate, cum ar fi tablete sau proiectoare, pentru a atinge un singur rezultat de învățare. (BDA, 2012)

Altele (Expertiză externă)

Oferiți formări pentru profesori și profesori CES (cerințe educaționale speciale) cu agenții externe, precum servicii de psihologie educațională și organizații de dislexie, având ca temă principalele zone de dificultăți ale elevilor. Aceștia pot da sfaturi în legătură cu semnele de identificare timpurie și evaluare, precum și sfaturi practice pentru profesori pentru a-i sprijini mai bine pe acești elevi în clasă (Armstrong and Squires, 2014).

Părinți / Asociații de părinți

Aranjați întâlniri regulate între părinți și personal pentru a discuta despre progresul elevilor și pentru a spori colaborarea casă-școală. Acest lucru va contribui la monitorizarea progresului și la discutarea problemelor care ar putea fi legate de nevoile sociale și emoționale ale elevului, cum ar fi abilitățile sociale, interacțiunile sociale cu colegii și adulții în cadrul școlii, marginalizarea, comportamentul acasă, zonele de interes special și stima de sine.

Achiziții ale școlii

Faceți adaptări curriculare în termeni de resurse. Dacă este posibil, dotați sălile de clasă în care există elevi care prezintă dificultăți de învățare specifice cu materiale diferite și adaptate și tehnologii avansate, cum ar fi tablete sau proiectoare, pentru a atinge un singur rezultat de învățare (BDA, 2012).

Suport elevi

1. În cazul în care este posibil, oferiți sprijin suplimentar în clasă, **cum ar fi prezența unui asistent de predare, pentru elevii care prezintă probleme de citire cu scopul de a-i menține pe drumul cel bun (BDA, 2012).**
2. **Aranjați întâlniri regulate între părinți și personal pentru a discuta despre progresul elevilor și pentru a spori colaborarea casă-școală.** Acest lucru va contribui la monitorizarea progresului și la discutarea problemelor care ar putea fi legate de nevoile sociale și emoționale ale elevului, cum ar fi abilitățile sociale, interacțiunile sociale cu colegii și adulții în cadrul școlii, marginalizarea, comportamentul acasă, zonele de interes special și stima de sine.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

1. **Oferiți formări pentru profesori și profesori CES (cerințe educaționale speciale) cu agenții externe precum servicii de psihologie educațională și organizații de dislexie, având ca temă principalele zone de dificultăți ale elevilor.** Aceștia pot da sfaturi în legătură cu semnele de identificare timpurie și evaluare, precum și sfaturi practice pentru profesori pentru a-i sprijini mai bine pe acești elevi în clasă (Armstrong and Squires, 2014).
2. **Organizați activități de co-predare între colegii** care pot fi în măsură să ajute cadrele didactice individuale în punerea în aplicare a unor activități/metode suplimentare pentru a sprijini mai mult procesul de predare. Invitați cercetători sau psihologi educaționali să efectueze observații clinice și să ofere feedback, inclusiv sugestii privind strategiile de sprijin.
3. **Investiți în formare continuă sub formă de ateliere și seminarii oferite de către profesioniști educaționali sau psihologi educaționali** cu privire la aspectele legate de predare diferențiată și strategii care pot ajuta mai bine nevoile elevilor care prezintă dificultăți specifice de învățare (Rose review, 2009).

Tehnologie

Faceți adaptări curriculare în termeni de resurse. Dacă este posibil, dotați sălile de clasă în care există elevi care prezintă dificultăți de învățare specifice, cu materiale diferite și adaptate și tehnologii avansate, cum ar fi tablete sau proiectoare, pentru a atinge un singur rezultat de învățare. (BDA, 2012)

Literatură de specialitate

Definiție: Dificultatea de citire este de departe cea mai comună caracteristică a elevilor cu dizabilități de învățare. Problemele de citire ale elevilor cu dizabilități de învățare includ dificultate la nivel de procesare al cuvântului, de exemplu, incapacitatea de a decoda corect și fluent cuvintele separate. În plus, acești elevi prezintă deficite în domeniul conștientizării fonologice pentru cuvintele vorbite (Torgesen and Wagner, 1998). Conștientizarea fonologică se referă la „înțelegerea conștientă și cunoștințele că limba este formată din sunete” (Simmons, Kame’nui, Coyne, Chard & Hairrell, 2011, p. 54).

Elevul care se confruntă cu dificultăți de citire poate prezenta următoarele caracteristici:

- Progresează greu la citire
- Îi este greu să spună literele împreună
- Este ezitant în citire, mai ales atunci când citește cu voce tare
- Omite cuvinte / rânduri atunci când citește, sau adaugă cuvinte în plus
- Are dificultăți în a alege cele mai importante puncte dintr-un pasaj (dificultăți de înțelegere)

O mare majoritate a elevilor care întâmpină dificultăți reprezentative pentru un anumit handicap de învățare, se confruntă și cu dificultăți legate de abilitățile de citire și de alfabetizare.

Site-uri web și rapoarte UE

Organizația de Conștientizare Fonologică, Disponibil la: <http://www.phonologicalawareness.org/>
Instruirea multisenzorială: <https://www.understood.org/en/school-learning/partnering-with-children/school/instructional-strategies/multisensory-instruction-what-you-need-to-know>

Dyslexia friendly pack (DFA), Asociația Britanică pentru Dislexie (2012): <http://www.bdadyslexia.org.uk/common/ckeditor/filemanager/userfiles/Educator/Resources/dfs-gpg-abridged.pdf>

Metode de diferențiere în clasă
<http://www.bbcactive.com/BBCActiveIdeasandResources/MethodsofDifferentiationintheClassroom.aspx>

Referințe

Armstrong, D. and Squires, G., (2014). Key Perspectives on Dyslexia: An essential text for educators. Routledge.

Foorman, B. R., Francis, D. J., Fletcher, J. M., Schatschneider, C., & Mehta, P. (1998). The role of instruction in learning to read: Preventing reading failure in at-risk children. *Journal of Educational Psychology*, 90(1), 37.

Fuchs, D., & Fuchs, L. S. (2006). Introduction to response to intervention: What, why, and how valid is it?. *Reading research quarterly*, 41(1), 93-99.

Hall, T. E., Meyer, A., & Rose, D. H. (Eds.). (2012). *Universal design for learning in the classroom: Practical applications*. Guilford Press.

Heward, W. L. (2013). *Exceptional children: An introduction to special education*. Pearson College Div.

McCaleb, S. P. (2013). *Building communities of learners: A collaboration among teachers, students, families, and community*. Routledge.

Rose, J., (2009). *Identifying and teaching children and young people with dyslexia and literacy difficulties: An independent report*.

Simmons, D.C, Kame'enui, E.J, Coyne, M.D., Chard, D.J & Hairrell, A. (2011) Effective strategies for teaching beginning reading. In M.D. Coyne, E.J. Kame'enui, D.W Carnine (Eds.), *Effective teaching strategies that accommodate diverse learners* (4th ed., pp. 51-84). Upper Saddle River, NJ: Pearson

Torgesen, J. K., & Wagner, R. K. (1998). *Alternative diagnostic approaches for specific developmental reading disabilities*. Learning Disabilities Research & Practice.

Villa, R. Thousand, J., & Nevin, A. (2008). *A Guide to Co-Teaching: Practical Tips for Facilitating Student Learning* (2nd. Ed.). Thousand Oaks, California: Corwin Pres. (800) 818- 7243